Bohusläns museum

Strategisk plan 2021-2025

BOHUSLÄNS MUSEUM

VERKSAMHETSIDÉ

”Bohusläns museum är ett regionalt museum som genom att vara en mötesplats som berör och tar ställning samt en tillgänglig kunskapskälla som bygger sammanhang, hjälper människor att navigera i en föränderlig omvärld.”

Museets verksamhetsidé utgår från stiftelsens ändamålsparagraf och definierar Bohusläns museums specifika roll i samhället. Ytterst bygger museets verksamhet på alla människors rätt till att utöva och ta del av kulturen så som det uttrycks i Deklarationen om de mänskliga rättigheterna.

INLEDNING 3
Bakgrund 3
Vårt ändamål 3
Vision 3
Målbild 2025 3
Nationell, regional och lokal styrning 4
Ekonomi 5

UTVECKLINGSSTRATEGI 6
Prioriterad strategisk inriktning 2021–2025 6
Förnya och förändra museets publika lokaler – utställningar - fastighet 6
Stärka och utveckla den maritima profilen som är unik för Bohuslän 7
Utveckla museet som en efterfrågad kunskapsorganisation 8
Relationsskapande - öka delaktighet och samskapande 9

BOHUSLÄNS MUSEUM

INLEDNING

BAKGRUND

Bohusläns museum är en kunskapsorganisation som engagerar och lockar till närmare 300 000 besök per år. Museet är en viktig mötesplats, ett kulturcentrum och en kunskapskälla för Uddevalla och hela Bohuslän men vi når även ut digitalt över hela världen.

Nutid och framtid kännetecknas av komplexa utmaningar som kräver kreativa idéer för att möta samhällsförändringar och människors behov. För att vara en relevant och framgångsrik organisation har vi arbetat internt med att undersöka museets utmaningar och möjligheter. Under 2019 och 2020 har medarbetare, ledning och styrelse haft samtal och workshops om; museets roll i samhället, besökarnas behov, samtiden och hur vi tillsammans ska möta framtiden. Detta är underlaget för dokumentet Strategisk plan 2021-2025.

Vi har ställt oss frågor – för vem finns vi och hur kan vi bli bättre? Bli mer relevanta? Nå fler målgrupper? Tillgängliggöra mer kunskap? Omfördela våra resurser? Öka våra intäkter? Många frågor, workshops och samtal har pågått mellan medarbetare, ledning och styrelse. Denna plan är femårig för att sammanlänkas till den målbild 2025 som styrelsen antagit.

VÅRT ÄNDAMÅL

Bohusläns museums ändamål står i de stadgar som ligger till grund för verksamheten:

”Stiftelsens ändamål är att förvalta dess samlingar, fastigheter och byggnader och hålla dem tillgängliga för allmänheten. Stiftelsen ska huvudsakligen i Göteborgs- och Bohus läns landstingsområde bedriva och främja kulturminnesvård och museal verksamhet liksom annan därmed förenlig kulturell verksamhet.”

VISION

Ta ställning, beröra och skapa sammanhang för alla människor.

MÅLBILD 2025

Bohusläns museum 2025, som styrelsen fattade beslut om 2015-09-28, är ett måldokument som uttrycker styrelsens avsikter och mål med organisationen de närmaste åren. Målbilden är styrande för verksamheten under strategiska planen 2021-2025.

Målbild i Bohusläns museum 2025:

Bohusläns museum är:

- En efterfrågad kunskapskälla.
- Ett välkomnande kulturcentrum.
- Ett attraktivt besöksmål på nationell nivå.

För att nå fram till målbild ”Bohusläns museum 2025” har denna strategiska plan 2021 - 2025 tagits fram. Den ska tydliggöra vilka utvecklingsfrågor och inriktningar som är prioriterade och som ska genomsyra arbetet.

Målbild Bohusläns museum 2025.

NATIONELL, REGIONAL OCH LOKAL STYRNING

Nationell styrning
Bohusläns museums verksamhet styrs på övergripande nivå av kulturarvspolitiken och av de nationella kulturpolitiska och kulturmiljöpolitiska målen. Enligt de kulturpolitiska målen ska kulturen vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund.

Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling. För att uppnå målen ska politiken främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och att utveckla skapande förmågor, främja kvalitet och konstnärlig förnyelse. Den ska även främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas och främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan, samt särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

De nationella målen för kulturmiljöarbete säger att detta arbete ska främja:

- Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas.
- Människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön.
- Ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser.
- En helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas till vara i samhällsutvecklingen.

Sedan juli 2017 finns för första gången en särskild museilag som tydliggör museernas roll och ändamål. I Museilagen befästs hur ett museum utifrån sitt ämnesområde ska bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning.

Tre grunduppdrag slås fast: publik verksamhet, samlingsförvaltning och att bidra till forskning och kunskapsuppbyggnad. Centralt i lagstiftningen är att museerna är självständiga institutioner, fria från politiskt inflytande i verksamhetens innehåll.

Regional styrning
Kulturstrategi Västra Götaland – och regional kulturplan 2020-2023 är grunden för den regionala kulturpolitiken och för det långsiktiga uppdraget till Bohusläns museum. Detta finansieras av kulturnämnden inom ramen för kultursamverkansmodellen, den modell som styr uppdrag och resurstilldelning till de regionala kulturinstitutionerna. Det nya långsiktiga uppdraget är fyraårigt, gäller 2021–2024 och har tagits fram i dialog med Bohusläns museums styrelse och ledning för att dessa ska interagera med den egna verksamhetsplanen så att de stärker och stödjer varandra.

Kritiska framgångsfaktorer för att framångsrikt uppnå våra mål.

Inom det regionala utvecklingsuppdraget samverkar kulturen med andra politikområden, exempelvis miljö, mänskliga rättigheter, folkhälsa, kollektivtrafik, näringsliv, utbildning och forskning. Kulturpolitiken innefattar konstområden, natur- och kulturarv, folkbildning, civilsamhälle och idrott och ger därmed goda förutsättningar för sektorsövergripande samverkan för att bidra till social relevans. De globala hållbarhetsmålen Agenda 2030 bildar ett fundament för den regionala politiken som helhet.

En god kulturmiljövård som tar tillvara och utvecklar mångfalden av kulturarvets värden är en förutsättning för ett bevarande för framtiden. Idag finns en gemensam riktning för det regionala kulturmiljöarbetet 2020–2030 med syftet att samordna, stärka och utveckla insatserna för kommunerna, föreningslivet och andra parter. Kulturmiljö 2030 genomförs i samverkan mellan Länsstyrelsen, Göteborgs stadsmuseum, Förvaltningen för kulturutveckling, Västergötlands museum och Bohusläns museum.

Lokal styrning
Uddevalla kommuns uppdrag till Bohusläns museum baseras på en politiskt beslutad riktning för gällande mandatperiod och här spelar tillväxt, kultur och kulturarv en central roll. Uppdraget beskriver ett samarbete kring långsiktig och hållbar lokal samhällsutveckling som angår många grupper i samhället. Uppdraget har tagits fram i dialog mellan museichefen och Uddevalla kommun och ska stödja och stärka museets verksamhetsplanering.

EKONOMI
Det svenska museilandskapet har under lång tid präglats av stagnerande anslag från det offentliga och en allt större andel egenfinansierad verksamhet. De kommande åren kommer att innebära ekonomiska åtstramningar. Ett ständigt pågående arbete görs för att använda de resurser vi har på ett effektivt, ansvarsfullt och framåtsyftande sätt. Vi arbetar också för att säkerställa att museet har en långsiktig hållbar ekonomi, samt utveckla nya eller befintliga intäktskällor för att höja vår egenfinansiering.

VAD SKA BOHUSLÄNS MUSEUM VARA OM 5 ÅR?

BOHUSLÄNS MUSEUM PROFILOMRÅDEN
- maritimt, gränsland, samtidskonst, mötesplats

BOHUSLÄNS MUSEUM - ETT ATTRAKTIVT BESÖKSMÅL
Hur utvecklar/stärker vi oss för att vara ett attraktivt besöksmål om fem år

BOHUSLÄNS MUSEUM - EN RÖST I SAMHÄLLET
Vi har definerat vad som gör vår röst unik

Workshop med styrelsen maj 2019.

UTVECKLINGSSTRATEGI

PRIORITERAD STRATEGISK INRIKTNING 2021–2025

Fyra utvecklingsområden beskriver den nya strategiska planen. Dessa områden är koncentrerade på vad som är viktigt för museets verksamhet och framtid. Verksamhetsplanen med årliga mål och aktiviteter förtydligar vad som behöver göras i verksamheten. Målen kommer att följas upp och preciseras med ett antal indikatorer och nyckeltal. Sammantaget behöver alla dessa steg uppfyllas för att vi ska nå fram till målbild 2025 och fortsätta vara ett relevant och efterfrågat museum för våra besökare och samhället.

Utvecklingsområden 2021 - 2025

- Förnya och förändra museets publika lokaler - utställningar - fastighet
- Utveckla och stärka Bohusläns museums maritima profil
- Utveckla museet som en efterfrågad kunskapsorganisation
- Relationsskapande - öka delaktighet och samskapande

FÖRNYA OCH FÖRÄNDRA MUSEETS PUBLIKA LOKALER – UTSTÄLLNINGAR - FASTIGHET

För att fortsatt vara ett attraktivt och välbesökt museum behöver nya satsningar göras för att förnya och förändra museets publika lokaler och utbud. Det är 13-17 år sedan basutställningarna senast gjordes om och över 18 år sedan som den senaste tillbyggnaden gjordes i form av Konsthallen (2002). Museets arbete med basutställningar ska förnya, vara innovativa och ha fokus på hållbarhet, flexibilitet och smart resursanvändning. Utställningarna ska utforska den digitala teknikens möjligheter, dåtid-nutid-framtidsperspektiven, samt ta ansats i museets kunskapskällor och kunskapsutveckling. Museet ska vara en efterfrågad arena för barn och ungas skapande och interaktion. Ett förnyelsearbete ska genomföras av platser och arenor där utställningar, publika möten och upplevelser äger rum med besökarperspektivet i fokus, för att bättre möta publikens behov. Museet ska utforska de publika arenornas möjligheter att upplevas som mer attraktiva och mångfunktionella.

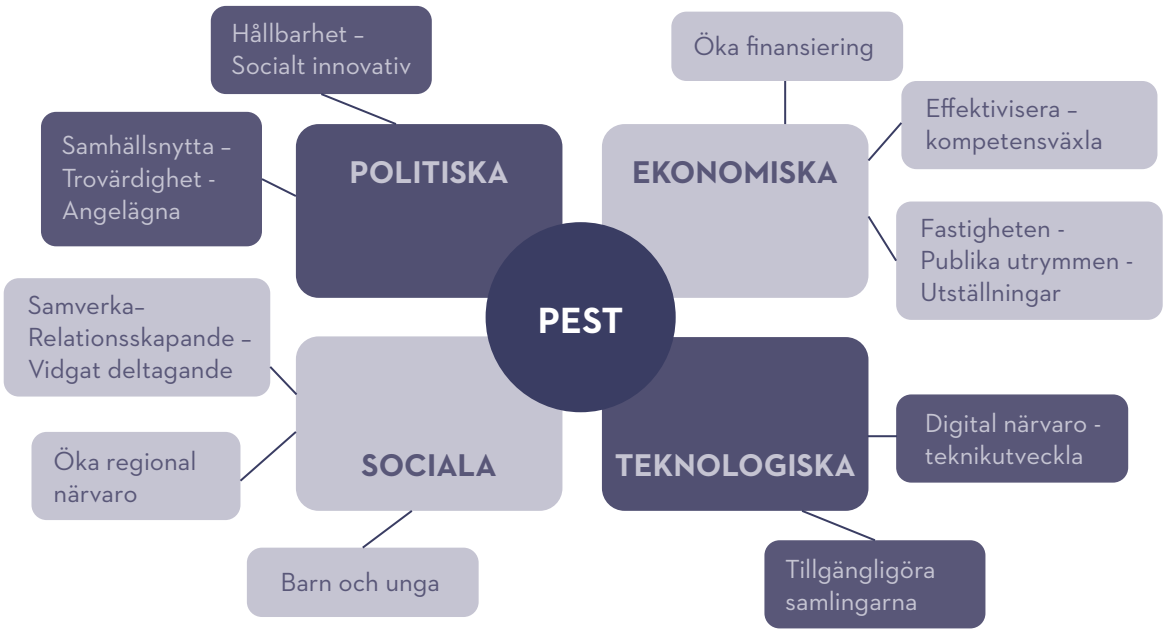

Strategiarbete med alla medarbetare – PEST analys oktober 2019. PEST-analys som är en strategisk analysmodell för att identifiera makrofaktorer som påverkar ett företag. De fyra makrovariablerna är Politiska, Ekonomiska, Sociala och Teknologiska.

Bohusläns museum främjar konst på lokal-, regional- och nationell nivå och tar position inom det samtida konstlivet. Konsten och konstuttrycken ska utökas på museet och prägla bredden i det publika utbudet. Samtidskonsten speglar en aktuell kontext som tillgängliggörs och fördjupas konstpedagogiskt. Museets publika verksamhet är upplevelsebaserad, relationsbyggande, inkluderande och präglas av mångfald med avstamp i museets värdegrund. Verksamhetsutbuden kan existera på flera platser och utformas både digitalt och analogt.

Fastighetens huvudbyggnad färdigställdes 1983. Båthallen byggdes till 1993 och 2002 byggdes Konsthallen. Att underhålla fastigheten är en nödvändighet för att behålla dess värde, funktion och attraktivitet som besöksmål. Att fastställa magasinens och klimatanläggningens funktionalitet är en nödvändighet för bevarandet av samlingarna. Förutom löpande underhåll måste flera större investeringar göras de kommande åren där energibesparing och hållbarhet är två av ledorden.

STÄRKA OCH UTVECKLA DEN MARITIMA PROFILEN SOM ÄR UNIK FÖR BOHUSLÄN

Det maritima kultur- och naturarvets särpräglade historia och framtida utveckling är en viktig del av Västsveriges identitet. Museet vill fortsatt vara i framkant av detta genom att stärka den maritima profilen för att vara ett attraktivt besöksmål, på nationell nivå. I det bohuslänska landskapet, längs kusten och under vatten återfinns spåren av generationers aktiviteter, ett gemensamt maritimt kulturarv vilket vi vill medverka till att bevara, skapa tillgänglighet till och berätta om för framtida generationer. Utöver det materiella kulturarvet finns också ett immateriellt som behöver bevaras, dokumenteras och förmedlas. Ett maritimt kulturarv som museet vill ta ansvar för och ett område museet vill fortsätta stärka sig inom. Museet förvaltar en samling båtar, som berättar om en viktig del i Bohusläns historia. På grund av platsbrist, har det saknats möjlighet att tillgängligöra båtarna genom att visa och berätta om dem. Museet vill av den anledningen utvidga sina lokaler för att skapa en inkluderande och interaktiv miljö kring det maritima natur- och kulturarvet. Ett stort engagemang och intresse finns dessutom hos föreningar och andra aktörer inom civilsamhället för att samverka och synliggöra den unika traditionen som finns kring bohuslänska båtar. Genom att visa upp samlingen av fritidsbåtar ges förutsättningar för samverkan med civilsamhället även inom detta område. Detta stärker dessutom museet som en viktig knutpunkt för besökare samt bidrar till att stärka varumärket Bohusläns museum som besöksmål. Detta kan ge en förnyad kraft till basverksamheten och bli en del av det förnyelsearbete som sker i museets publika lokaler.

Museet måste bidra i arbetet för att uppnå målen i Agenda 2030, 17 globala hållbarhetsmål antagna av FN 2015.

”Vår digitala närvaro ger en bredare tillgänglighet till våra kunskaper och våra samlingar. Det mångåriga arbetet med att göra samlingarna digitalt tillgängliga har kommit en god bit på väg och detta arbete ska fortsätta utvecklas för att förbli en viktig resurs både för skola, allmänhet och forskare.”

Sverige har, tillsammans med Danmark, Finland, Färöarna, Island, Norge och Åland nominerat de nordiska klinkbåtstraditionerna till Unescos representativa lista över mänsklighetens immateriella kulturarv (världsarvslistan). Det är första gången Sverige nominerar en tradition till listan och beslutet fattas i december 2021. Eftersom ett flertal av museets båtar är klinkbyggda kan detta bli det extra intressant för verksamheten. Av den anledningen är det särskilt angeläget att museet förbereder sig inför att kunna bevara, visa och tillgängliggöra detta unika kulturarv, som förhoppningsvis också kommer att definieras som världsarv, för kommande generationer och på ett engagerande sätt.

Nutida utmaningar som exempelvis klimatkris och en pandemi har kommit att visa på det behov som finns i samhället kring egen identitet och roll i en global värld. Hemester har exempelvis bidragit till att lokal historia blivit mer efterfrågad, men även hotet mot klimatet har lyft vikten av ett minskat resande. Utifrån detta vill museet erbjuda en arena där lokal historia är i fokus och vara en plats för folkbildning kring de globala målen med fokus på hav och marina resurser. Detta leder förhoppningsvis till ett ökat engagemang och miljöansvar idag och i framtiden. Bohusläns museum har dessutom en särskild kompetens inom maritim arkeologi. Med hjälp av utvecklad digital teknik kommer museet ha större möjligheter att lyfta maritima kulturmiljöer. Tillgängliggörandet av teknik skapar förutsättningar till interaktivitet för besökare fysiskt så väl som digitalt.

UTVECKLA MUSEET SOM EN EFTERFRÅGAD KUNSKAPSORGANISATION

Bohusläns museum är en trovärdig och efterfrågad källa till kunskap om Bohusläns historia samt dess materiella och immateriella kulturarv, särskilt den maritimt präglade historien. Denna kunskap finns i våra samlingar och arkiv, ute i landskapet samt hos medarbetarna. Museet ska fortsätta utveckla sitt arbete med att vara en lärande organisation som delar och utvecklar kunskap med andra kontinuerligt. En fortsatt kontinuerlig och målinriktad samlingsförvaltning av museets rika samlingsinnehåll ska säkerställas. Museet är en naturlig partner för att ta tillvara och synliggöra den kunskap som finns utanför museet hos andra organisationer, föreningar och enskilda människor. Forskning har visat att museerna är en av samhällets mest trovärdiga aktörer vilket bidrar till ett stort ansvar som kunskapskälla. Det moderna samhället har funnit nya utmaningar med spridning av desinformation, alternativa fakta genom sociala mediers normalisering. Detta visar på det stora behov och krav som finns med att synliggöra och tillgängliggöra tillförlitliga fakta till allmänheten, vilket ska fortsätta vara en angelägen uppgift för museet.

Museet är en kunskapsorganisation där vi kontinuerligt arbetar med att stärka processerna för kunskapsuppbyggnad. Omvärlds- och målgruppsanalys ska förstärkas för att museet ständigt ska förbättras, bli mer innovativt och anpassas till omvärldens krav. Museets utställningar ska till exempel fånga upp samhällsfrågor och existentiella frågor som berör och engagerar människan i ett dåtids-, nutids- och framtidsperspektiv. Kompetensutveckling ska säkerställa att museet är rustat för att genomföra sitt uppdrag.

Under Coronakrisen har digital teknik haft en stärkt roll i förmedling och förutsättningar att nå ut till allmänheten på ett säkert men innovativt sätt. Vår digitala närvaro ger en bredare tillgänglighet till våra kunskaper och våra samlingar. Det mångåriga arbetet med att göra samlingarna digitalt tillgängliga har kommit en

god bit på väg och detta arbete ska fortsätta utvecklas för att förbli en viktig resurs både för skola, allmänhet och forskare.

Samverkan mellan akademin och museets forsknings- och utvecklingsgrupp ska stärkas för att tillgängliggöra nya kunskaper. Detta uppnås genom att utveckla forskning av samlingarna samt fördjupa studier inom natur- och kulturarv. För att utveckla det digitala arbetet ska insatser och kompetensutveckling fortsatt ske inom området.

RELATIONSSKAPANDE - ÖKA DELAKTIGHET OCH SAMSKAPANDE

Enligt FNs deklaration om de mänskliga rättigheterna är det en mänsklig rättighet att utöva och ta del av kulturen. Museet värnar om detta och har publiken i fokus när vi skapar verksamhet. Museet bygger kunskap och bedriver en aktiv samlingsförvaltning, men utvecklar också relationer med omvärlden. Genom att lyfta fram mer kunskap, fler röster, dolda berättelser och erfarenheter ska vi öka inkludering och angå fler människor. Detta arbete är i linje med de globala målen för hållbar utveckling Agenda 2030: mål 5 ”Jämställdhet”; mål 10 ”Minskad ojämlikhet”; mål 11 ”Hållbara städer och samhällen” och mål 16 ”Fredliga och inkluderande samhällen”.

Museet ska stärka arbetet med målgrupper genom att involvera och inkludera för att utveckla dialog med nya grupper. Museet ska utveckla nya metoder kring arbetet med fokusgrupper för att öka samskapandet av utställningar. Nya sätt att inkludera och arbeta medskapande i utställningsmediets produktion och delaktighet i museets berättande ska utforskas.

Målgrupperna är lokala, nationella men också internationella. Museet ska utforska nya sätt att vara en angelägen och meningsfull kulturarena som engagerar alla besökare - för både fysiska men också digitala besökare. Särskilt prioriterade är barn och unga, där museet bland annat ska vara en arena för kreativitet, interaktion och medskapande. Genom att samverka med, eller verka via, andra aktörer som kulturarvsföreningar, Bohusläns kommuner, Svenska kyrkan m fl kan vården och bruket av kulturarvet i landskapet fördjupas och göras tillgängligt för fler och nya grupper.

I en tid av identitetssökande blir också museets roll alltmer betydelsefull för att skapa ett inkluderande samhälle.

Museets utveckingsområden 2021-2025.